

Sygn. akt III KK 248/14

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 września 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Przemysław Kalinowski (przewodniczący)

SSN Andrzej Ryński (sprawozdawca)

SSN Dorota Rysińska

Protokolant Jolanta Włostowska

w sprawie K. L.

skazanego z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 25 września 2014 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w W.

z dnia 24 listopada 2008 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok w stosunku do K. L. i sprawę w tym
zakresie przekazuje Sądowi Rejonowemu do ponownego
rozpoznania.**

UZASADNIENIE

K. L. został oskarżony o to, że: w dniu 20 czerwca 2007 r. w W., w rejonie jeziora Ł., działając wspólnie i w porozumieniu z dwiema innymi osobami i nieustaloną osobą, dokonał rozboju na A. B. w ten sposób, że używając przemocy poprzez zadawanie ciosów uderzanie pięścią w twarz, zabrał w celu przywłaszczenia telefon komórkowy marki Sony Ericsson wartości 500 zł, oraz plecak wojskowy koloru zielonego typu „polska kostka” wartości 50 zł, tj. mienie łącznej wartości 550 zł na szkodę w/wym., przy czym czynu tego dopuścił się przed upływem 5 lat od odbycia kary łącznej 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem łącznym przez Sąd Rejonowy w W. z dnia 17 czerwca 2003 r., za przestępstwa m. in. z art. 279 § 1 k.k. i art. 278 § 1 k.k., którą odbywał częściowo w okresie od 19 maja 2004 r. do 24 marca 2005 r. oraz kary łącznej 3 lat pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w W. z dnia 18 kwietnia 2007 r., m. in. za przestępstwo z art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., którą odbywał częściowo w okresie od 19 października 2006 r. do 18 kwietnia 2007 r., tj. o czyn z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k.

Sąd Rejonowy wyrokiem z dnia 24 listopada 2008 r., oskarżonego K. L. uznał za winnego zarzucanego mu aktem oskarżenia czynu, z tym ustaleniem, że wartość telefonu komórkowego wynosiła 370 zł, tj. występku z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. i za to podstawie art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. wymierzył mu karę 4 lat pozbawienia wolności. Na podstawie art. 415 § 4 k.p.k. zasądził od oskarżonego na rzecz A. B. kwotę 12.50 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 24 listopada 2008 r. do dnia zapłaty. Nadto zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych, wydatkami obciążając Skarb Państwa.

Wyrokiem tym został skazany również oskarżony R. G. za przestępstwo z art. 292 § 1 k.k.

Powyższy wyrok uprawomocnił się w dniu 20 stycznia 2009 r., bez kontroli instancyjnej (t. III, k. 392, 396).

Na podstawie art. 521 § 1 k.p.k. został on zaskarżony kasacją przez Prokuratora Generalnego w części dotyczącej K. L. w całości na korzyść tego oskarżonego

Na zasadzie art. 523 § 1 k.p.k., art. 526 § 1 k.p.k. oraz art. 537 § 1 i 2 k.p.k. skarżący zarzucił orzeczeniu Sądu Rejonowego rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa materialnego - art. 64 § 2 k.k., polegające na bezpodstawnym przyjęciu, że K. L. popełnił przypisane mu przestępstwo w warunkach określonych w tym przepisie, podczas gdy prawidłowa ocena uprzedniej karalności oskarżonego wskazywała, że działał on w warunkach art. 64 § 1 k.k.

Powołując się na powyższe Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego okazała się zasadna w stopniu oczywistym, co umożliwiło jej uwzględnienie w całości na posiedzeniu bez udziału stron w trybie art. 535 § 5 k.p.k. Rację ma skarżący, że przy prawidłowych ustaleniach co do uprzedniej karalności K. L. zaskarżony wyrok został wydany z rażącym naruszeniem art. 64 § 2 k.k. określającego przesłanki skazania w warunkach recydywy specjalnej wielokrotnej. Odpowiedzialności karnej na warunkach określonych w tym przepisie podlega sprawca uprzednio skazany w warunkach recydywy określonej w art. 64 § 1 k.k., który odbył łącznie co najmniej rok kary pozbawienia wolności i w ciągu 5 lat po odbyciu w całości lub części ostatniej kary popełnił ponownie umyślne przestępstwo przeciwko życiu lub zdrowiu, przestępstwo zgwałcenia, rozboju, kradzieży z włamaniem lub inne przestępstwo przeciwko mieniu popełnione z użyciem przemocy lub groźbą jej użycia. Zatem, do skazania w warunkach art. 64 § 2 k.k. konieczne jest, aby sprawca popełnił co najmniej trzecie przestępstwo umyślne określonego w tym przepisie rodzaju, po uprzednim skazaniu go w warunkach art. 64 § 1 k.k. i po odbyciu łącznie co najmniej roku pozbawienia wolności (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 czerwca 2003 r. ,V KK 393/02, OSNwSK 2003, z.1 poz.1225). W orzecznictwie Sądu Najwyższego, aprobowanym przez doktrynę, utrwalone jest stanowisko, iż użyte w art. 64 § 2 k.k. określenie „ponownie” oznacza, że dla zastosowania tego przepisu konieczne jest aby uprzednie skazanie sprawcy w warunkach art. 64 § 1 k.k. stanowiące podstawę przyjęcia recydywy specjalnej wielokrotnej w odniesieniu do czynu aktualnie zarzuczonego, obejmowało

przestępstwo należące do kategorii tych, które zostały enumeratywnie wymienione w art. 64 § 2 k.k. (zob. uchwały Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 1996 r., I KZP 3/96, OSNKW 1996, z. 5-6, poz. 23, wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 1 kwietnia 2003 r., sygn. IV KK 51/03, LEX nr 77455, z dnia 17 września 2003 r., sygn. II K 162/03, Lex Nr 80711, z dnia 17 listopada 2004 r., sygn. V KK 321/04, Lex Nr 141342, z dnia 20 kwietnia 2006 r., sygn. III KK 364/05, Lex Nr 182996, z dnia 29 czerwca 2010 r., sygn. V KK 104/10, Lex 84394, z dnia 17 stycznia 2012 r., V KK 388/11, OSN P i Pr 2012, Nr 4, poz. 1, z dnia 19 kwietnia 2012 r., V KK 41/12, LEX nr 1163968, postanowienie SN z dnia 11 grudnia 2013 r., IV KO 67/13 Prok.i Pr.- wkł. 2014/3/2).

Analizując sprawę niniejszą w kontekście zaprezentowanej interpretacji art. 64 § 2 k.k. należy stwierdzić, że nie wystąpiły przesłanki dopuszczające możliwość skazania K. L. w warunkach recydywy określonej w art. 64 § 2 k.k. albowiem podstawą do jej przyjęcia był przede wszystkim fakt uprzedniego prawomocnego skazania oskarżonego za przestępstwo z art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 18 kwietnia 2007 r., na karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, które weszła w skład orzeczonej tym wyrokiem kary łącznej 3 lat pozbawienia wolności (t. I., k. 159-162), podczas gdy czyn ten nie wyczerpywał znamion żadnego z przestępstw opisanych w art. 64 § 2 k.k., jak również nie stanowił przestępstwa przeciwko mieniu popełnionego z użyciem przemocy lub groźbą jej użycia, albowiem termin ten odnosi się do każdego przestępstwa, w którym przedmiotem ochrony jest mienie - popełnionego przez fizyczne oddziaływanie na osobę bezpośrednio lub pośrednio - tzn. poprzez postępowanie z osobą trzecią lub oddziaływanie na rzecz (zob. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 18 listopada 1997 r., I KZP 31/97, OSNKW 1998, z.1-2, poz.2). Natomiast wskazany w zaskarżonym wyroku dla wykazania multirecydywy, wyrok łączny Sądu Rejonowego z dnia 17 czerwca 2003 r., obejmował wprawdzie trzy prawomocne skazania za czyny z art. 279 § 1 k.k., jednak żadne z tych przestępstw nie zostało popełnione przez K. L. w warunkach art. 64 § 1 k.k. (t. 1, k. 158).

Należy podkreślić, że wydanie przez Sąd Rejonowy wyroku z dnia 24 listopada 2008 r., z rażącym uchybieniem art. 64 § 2 k.p.k. miało istotny wpływ na

treść wyroku, zważywszy chociażby na obostrzenia w zakresie wymiaru kary wynikające z dyspozycji tego przepisu.

Z tych względów na podstawie art. 537 § 2 k.p.k. Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok w stosunku do K. L. i sprawę w odniesieniu do tego oskarżonego przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. W postępowaniu ponownym Sąd Rejonowy stosownie do dyspozycji art. 442 § 3 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k. uwzględni przedstawione wyżej zapatrywania prawne pamiętając, że kasacja została wniesiona na korzyść skazanego, a zatem spowodowała uaktywnienie pośredniego zakazu *reformationis in peius* (art. 443 k.p.k.).